



Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

269. Qualiter dispensatio Papalis in ordine ad habilitandum illegitimum concessa sit intelligenda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

sint ex legitimo matrimonio, quoad ordines suscipiendos tractandi sint iuxta ea, quae statuuntur *tit. de clericis peregrin. maxime c. 2. & 3. & in Trid. sess. 14. c. 2. & 3. de reform. & sess. 23. c. 2.* adeoque etiam si non essent verè conjuges, modò vivant & habeant se instar talium, filii habendi sunt pro legitimis, & se pro illis habere possunt in conscientia, si veritatis consilii non sunt. *Pass. num. 181.* Quoad tertium ex eo, quod parentes (sive sint, sive non sint verè conjuges) dicant se non esse conjuges, modò se antea dixissent & habuissent aliquamdiu ut veri conjuges, filii non tenentur iis credere, & sunt in possessione legitimitatis. Secus est si tales, licet veri conjuges, dixissent, & habuissent se semper ut solutos non erubescerent de fornicatione, tunc enim filii haberentur, & habere se deberent ut illegitimos, donec constaret, & probaretur, esse eos ex legitimo matrimonio. *Pass. n. 182.*

Questio 266. Quid si filius tamen in similibus casibus credat matri dicenti, se non esse suum, vel esse quidem suum, sed non mariti sui filium, vel conceptum se ex parentibus, non, vel illegitimè & mala fide copulatis?

Respondeo: ubi id filius credit ex levitate, quia non tenebatur credere, poterit quidem talis speculative in animo sic sentire, & magis inclinare se esse illegitimum; quia tamen sic liberè credidit, & non tenebatur sic credere, potest practice non credere, se esse talem, eò quòd practice nolit uti iudicio, quòd liberè habet, sed opposito, quòd non prohibetur habere. *Navar. consil. II. num. 5. de fil. presbyt. Peyr. loc. cit. Pass. num. 177. citans Suar. & Sanctarel. Secus est, & peccat non gerendo se pro illegitimo, quòd ad ea, quae talis agere & suscipere prohibetur; si prae se seu tantum credat, etsi ex levitate esse se illegitimum, *Pass. ibid.**

Questio 267. An, & in ordine ad quae Episcopus dispensare possit cum illegitimis secularibus?

Respondeo: posse Episcopum cum illegitimis, etiam natis ex adulterio, incestu, sacrilegio. *Gloss. in cap. is, qui, de fil. presbyt. in 6. Barb. ibidem. num. 6.* (quamvis ad dispensandum cum his Episcopus se reddere debeat difficiliorem, imò cum proprio filio suo spurio) etsi forte, ut id per se ipsum faciat, minimè deceat. *Suar. loc. cit. f. 6.* dispensare quoad suscipiendos Ordines minores & beneficia non curata. *cit. c. is qui.* Non tamen quoad Ordines sacros, vel beneficia curata. *ibid.*

2. Extendendum hoc postremum est Primò: ad illegitimos ad instar tales, seu susceptos à sacerdote, vel professo ex propria uxore, de quibus supra *quest. ante hanc 8.* nam per verba illa *cit. c. ad literas permittimus ordinari & promoveri:* non intelligitur concedi Episcopo facultas dispensandi, sed intelligitur facta dispensatio ab ipso Papa. *Suar. de cens. d. 50. f. 2. num. 3. & f. 2. Pass. num. 188.* Secundò ad illegitimos occultos; nam Trident. *sess. 24. c. liceat Episcopis:* loquitur tantum de irregularitate, quae est ex delicto, nempe illius, qui irregularis est. *Suar. loc. cit. num. 5. Pass. num. 191. contra Lezan. v. illegitimi regul. num. 18.* Tertio ad eos, qui etiam bona fide ordinati sunt, ita ut cum eis Episcopus dispensare nequeat, ut Ordinem suscipere exercere possint. *Suar. loc. cit. f. 5. nu. 5.*

*Pass. num. 190. contra Navar. l. 7. tit. 4. num. 2. de fil. presbyt. putat nihilominus ex Constat. Layman. l. 1. tr. 5. p. 5. c. 5. posse id Episcopum, dum talis post deprehensum à se defectum natalium, manet adhuc respectu aliorum occultè illegitimus; & fortè idem dicendum putat in eo casu, si mala fide suscepisset Ordines. Quartò ad casum necessitatis, ita ut nequidem in eo id possit Episcopus, uti nec pro eo dispensare potest in ætate ad Ordines necessaria. *Garc. p. 7. c. 2. n. 52. Pass. n. 206.**

Questio 268. Quisnam præter Episcopos dispensare possit cum illegitimis sibi subditis, quoad Ordines minores, & beneficia simplicia?

Respondeo primò: omnes eos Prælatos Episcopo inferiores habentes similem ei jurisdictionem in suos, ita ut sicut id competit Episcopo confirmato, etsi non consecrato, ita & illis. *Pass. loc. cit. num. 202. Suar. loc. cit. num. 6.*

2. Respondeo secundò: in specie id etiam competere Capitulo Cathedrali sede vacante, cum habeat potestatem & jurisdictionem ordinariam Episcopalem non solum contentiosam, sed etiam voluntariam, præterquam in casibus in jure exceptis, inter quos non est irregularitas ex defectu natalium. *Navar. l. 1. consil. 7. de fil. presb. Barb. de off. Episc. alleg. 45. num. 25. Suar. loc. cit.*

Questio 269. Cum dispensatio etiam Papalis, utpote stricti juris, non extendat se ad non expressa & separata. c. t. de fil. presb. in 6. Barb. de off. Episc. alleg. 13. n. 7. qualiter ea concessa sit intelligenda?

Respondeo primò: ut dispensatus simpliciter ad Ordines non possit adhuc suscipere, nisi minores. *Rebuff. tit. de disp. super def. nat. num. 47. Azor. loc. cit. q. 6. Barb. l. ult. cit. num. 4. Secundò: ut illegitimus dispensatus ad Ordines etiam sacros non sit eo ipso dispensatus ad beneficia. *Sylv. v. illegitimus. num. 14. Rebuff. loc. cit. num. 48. Azor. loc. cit. q. 5. contra Laym. ad c. 1. de fil. presb. in 6. quatenus docet eo ipso, quòd Papa dispenseret ad Ordines sacros, censetur etiam dispensasse ad id, quòd consequens est, & constituto in Ordinibus jam debetur, nimirum beneficium, juxta *c. proposuit. de fil. presbyt. Tertio: ut dispensatus etiam à Papa ad beneficia, si aliud non exprimitur, non nisi ad beneficia simplicia dispensatus censetur. *Barb. ad c. literas de fil. presb. num. 4. Sayr. loc. cit. num. 28. Pass. num. 193. Quartò: ut dispensatus ad beneficia curata non possit idcirco obtinere dignitates, vel personatus. *Rebuff. loc. cit. n. 57. Azor. loc. cit. q. 7. Barb. loc. cit. num. 11. Quintò: ut dispensatus ad beneficia quacunque etiam simpliciter ad dignitates, non possit obtinere dignitates curatas. *Rebuff. loc. cit. Azor. q. 9. aut principalem in Collegiata, nec majorem post Episcopalem in Cathedrali, quia hæ dignitates ex stylo Curiae debent specialiter exprimi. *Rebuff. n. 54. Azor. q. 8. Barb. num. 14. Sextò: ut dispensatus ad quacunque dignitates, non censetur dispensatus ad Episcopatum, vel Cardinalatum. *Barb. de off. Episc. alleg. 1. num. 17. apud Pirrh. ad tit. de fil. presb. num. 22. Septimò: ut dispensatus ad beneficium, non possit, nisi unum vi talis dispensationis consequi, ita ut plura nequidem successive obtri-********

obtri-

obtinere valeat, cap. 1. de fil. presbyt. Barb. loc. cit. Navar. l. 3. conf. 9. de prab. Rebuff. in praxi loc. cit. num. 83. Sanch. l. 3. de marr. d. 31. num. 6. contra Sylv. v. beneficium. q. 11. num. 14. Jo. Andr. ad c. 1. de fil. presb. in 6. Ac denique Episcopus cum illegitimo dispensare non poterit, nisi in uno tantum beneficio simplici, cum textus cap. 1. de fil. presbyt. ubi Episcopo confertur hæc potestas dispensandi, loquatur in singulari, Garc. p. 7. cap. 2. num. 50. Sa. v. beneficium. num. 19. Pass. num. 194. Azor. loc. cit. c. 3. q. 12. ubi idem sic arctat, ut Episcopus habens aliàs à Trident. sess. 24. c. 27. potestatem conferendi duo beneficia simplicia, quorum neutrum est sufficiens ad sustentationem, id nequeat respectu Clerici illegitimi.

Questio 270. An hic nomine beneficii simplicis, in ordine, ad quod cum illegitimo dispensare potest Episcopus, veniant etiam dignitates & personatus, Canonicatus, & portiones Cathedralis, non habentes annexam curam animarum, beneficium simplex habens annexum sacrum Ordinem, vel cui accessorie tantum annectitur cura animarum, vel quod ex consuetudine prescripta, aut statuto jurato, vel confirmato à Pontifice requirit legitimitatem?

Respondeo ad primum negativè: etsi enim curâ careant, ratione tamen præminentia, & quia curatis ferè æquiparantur, c. dudum. de elect. specialem dispensationem, nempe Papa, exigunt, c. fin. de filiis presbyt. Suar. lo. cit. s. 5. num. 6. Azor. lo. cit. c. 3. q. 3. Less. l. 2. c. 34. n. 86. Pass. lo. cit. n. 195. Barb. de off. Ep. alleg. 45. n. 29. Garc. p. 7. c. 2. n. 53. & juxta hoc intelligenda illa restrictio c. 1. de fil. presb. in 6. modo beneficium (subintellige cui cura animarum annexa non est) sit tale, super quo per Episcopum valeat dispensari.

2. Respondeo ad secundum affirmativè: Canonicatus enim Cathedralis, multoquæ minus Collegiata Ecclesia est dignitas, aut beneficium curatum; conceditur autem c. 1. de fil. presb. in 6. absolute Episcopis facultas dispensandi cum illegitimis ad beneficia non curata, verumquæ id est, non tantum de jure antiquo, sed & post Trid. Suar. loc. cit. Azor loc. cit. q. 11. Navar. l. 1. conf. 4. de fil. presb. Pass. n. 197. Idque etiam dum juxta illius decretum Canonicatus Cathedralis annexus esset sacer Ordo; nam non tantum post obtentam à Papa dispensationem ad sacros Ordines (cum per hoc non sit dispensatum quoad beneficium) poterit Episcopus jam dispensare cum tali ad Canonicatum Cathedralis Pass. loc. cit. Garc. loc. cit. n. 68. Less. l. 2. c. 34. dub. 18. n. 86. Verum etiam ante illam (quidquid sit de eo, num in tali casu valeat actualiter provisio de tali beneficio, saltem valeret dispensatio) Pass. loc. cit. ubi nimirum Ordo sacer non requiritur actu ad Canonicatum (idem alio de alio beneficio non curato habente annexum sacrum Ordinem) sed intra tempus à jure statutum, intra quod obtinere potest dispensationem ad sacros Ordines. Archid. Anchar. Lopus ad cir. c. 1. Azor. loc. cit. q. 15. Pass. loc. cit. Pirrh. ad rit. de fil. presb. n. 16. contra Zerol. Imol. & Gemin. ad cir. c. 1.

3. Respondeo ad tertium etiam affirmativè: Less. loc. cit. n. 87. Azor loc. cit. q. 14. Barb. de off. Ep. at-

leg. 54. n. 24. Gonz. ad reg. 8. cano. Gl. 5. §. 7. n. 18. Pass. nu. 189. beneficium enim accessorie unitum alteri non confertur per se, sed tantum accessorie cum principali, cujus naturam & conditionem sequitur, AA. iidem Pirrh. loc. cit. & licet ipsa dispensatio sit stricti juris, facultas tamen dispensandi concessa in lege Superiori est favorabilis, & late explicanda. Sylv. v. beneficium. q. 7. Gemin. in c. is qui. de fil. presb. in 6. Limitat tamen hoc ipsum Pass. nu. 199. ad beneficium simplex ita habens annexam accessorie curam, ut beneficiarius non possit per se ipsum exercere hanc curam, sed solum habeat jus & onus curandi istas animas per Vicarium, uti & tunc necesse non est, ut habeat qualitates Parochorum, vel habentium curam animarum, puta ætatem, scientiam &c. secus si ipse exercere potest actum jurisdictionis spiritualis circa illas animas, eod quod tunc beneficium hoc mutatum sit, & tranferit de simplici in curatum. Vide de hoc Barb. de off. Ep. p. 1. tit. 2. Gl. 17. n. 41. & ad c. ult. de officio Vicarii.

4. Respondeo ad quartum negativè. Less. Pirrh. ll. cit. Azor. loc. cit. q. 12. Pass. nu. 200. remittens ad Franc. & Gemin. in c. 1. de fil. presb. in 6. ubi uterque n. 8.

Questio 271. Quisnam dispensare possit cum illegitimis religiosis in ordine ad Prælaturas, tam in, quam extra Ordinem consequendas, suppono enim cum communi (de quo vide Suar. cit. l. 5. n. 18. Pass. n. 207.) contra Gratian. & quosdam alios, referentes pro se plures canones, non posse ullâ vitæ probitate sine dispensatione tolli hanc inhabilitatem, utpote non fundatam in delicto personali, sed in vili conditione, & quadam indecentia & infamia orta ex eo, quod natus quis sit ex turpi parentum incontinentia, ut Suar. loc. cit. n. 5.

Respondeo primò: jure communi id potest solum Papa cit. c. 1. & c. fin. rit. eod. Rodrig. to. 1. qq. regular. q. 13. a. 6. Pass. cit. c. 25. n. 208. Suar. & alii plures contra Peyr. in prax. q. 2. c. 5. num. 143. quatenus putat facultatem dispensandi in irregularitate ex delicto, quæ competit Episcopo, adeoque etiam Prælati regularibus respectu suorum, utpote favorabilem, extendi ad irregularitatem illegitimitatis, saltem dum occulta est, Verum rectè dicitur verba non esse extendenda ad sensus improprios, & abusivos, uti hic fieret, cum juxta communem intelligentiam illa irregularitas sit ex delicto, quæ est ex delicto personali. Pass. loc. cit. insuper major est irregularitas orta ex defectu natalium, quam ex delicto personali. Pass. ibid.

2. Respondeo secundò, posse nihilominus ex privilegio concessio mendicantibus à Sixto IV. revocato quidem à Sixto V. restituito tamen à Gregor. 14. ut etiam videre est ex mari magno Prædicatorum, Minorum, Eremitarum, Carmelitarum apud Lezan. s. 42. 44. 49. &c. & ex const. Pauli III. pro Societate, quæ incipit licet debitum. Superiores Regularium (puta Generales, Provinciales, eorumque Vicarios, Superiores locales, attendendo tamen in hoc cujusque religionis specialia statuta, & consuetudines. Pass. nu. 216. & seq.) cum suis subditis illegitimis, quoad dignitates, prælaturas, administrationes, officia sui Ordinis (inter quæ